

OD REDAKCJI

W oddanym do rąk Czytelników kolejnym zeszycie (drugim w roku 2021) *Roczników Pedagogicznych* prowadzone analizy badań teoretycznych i empirycznych mają swoje usytuowanie w aksjologii pedagogicznej. Podjęcie refleksji z tego obszaru jest uzasadnione wieloma względami:

- głównym nurtem badań Katedry Dydaktyki, Edukacji Szkolnej i Pedagogologii;
- dynamiką przemian stosunku do wartości osoby zarówno wśród młodzieży, jak również osób dorosłych;
- procesem reformowania polskiej szkoły.

Od 20 lat wskazana wyżej Katedra prowadzi badania nad edukacją aksjologiczną i wychowaniem ku wartościom w perspektywie integralnego rozwoju i wychowania osoby ucznia. Nasze doświadczenia i wyniki badań wskazują na pilną potrzebę syntezy wiedzy teoretycznej z tego zakresu i ukazania jej szczegółowej egzemplifikacji w edukacji szkolnej. Dlatego też przedmiotem uwagi są wybrane przymioty osoby jako źródło rozszerzającego się horyzontu aksjologicznego.

Jedną z przyczyn, która skłania do poruszania tej problematyki, są obserwowane zjawiska odwrotu od wartości, brak wrażliwości aksjologicznej, zagubienie aksjologiczne. Wartość osoby jest marginalizowana i deprecjonowana; redukowane człowieczeństwo w człowieku. Pedagodzy oczekują zmiany treści Podstawy programowej, która według zapowiedzi będzie w sposób czytelny ukierunkowana na wartości. Powyższe argumenty wskazują, że podjęcie problematyki aksjologicznej jest priorytetowym i wciąż aktualnym zadaniem.

Punktem wyjścia prowadzonych analiz na tematy aksjologiczne jest podjęte przez Urszulę Ostrowską zagadnienie człowieczeństwa jako problemu edukacyjnego. Autorka podkreśla, że człowieczeństwo stanowi wyzwanie edukacyjne.

Z człowieczeństwem jest nierozzerwalnie związana godność człowieka – pierwszy przymiot osoby. Stanowi ona przedmiot rozważań Krystyny Chałas. Prowadzone analizy dotyczą godności osobowej i osobowościowej w perspektywie celów i zadań szkoły.

Kontynuacją analiz przymiotów osoby są rozważania księdza Adama Maja na temat miłości i odpowiedzialności. Autor ukazuje wzajemne związki i zależności między tymi ważnymi dla wychowania wartościami. Na ich bazie określa zadania nauczyciela.

Szczegółowa analiza wartości odpowiedzialności jest przedstawiona w artykule Aliny Rynio. Autorka ukazuje tę wartość jako drogę prowadzącą w świat dobra. Udziela też odpowiedzi na pytanie: kiedy odpowiedzialność prowadzi do dobra, podkreślając, że podstawowym warunkiem jest integralne wychowanie.

Rozważania na temat przymiotów osoby kończy artykuł Anny Badory. Autorka analizuje kolejny przymiot, jakim jest zdolność do twórczości. Podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie: w czym wyraża się twórczość jako zadanie osoby. Źródłem odpowiedzi są wyniki analiz teoretycznych oraz badań empirycznych o charakterze jakościowym.

Rodzina stanowi pierwsze środowisko edukacji aksjologicznej i wychowania ku wartościom. Okres pandemii generuje nowe sytuacje w rodzinie, nowe zadania i cele w aspekcie aksjologicznym. Powyżej wskazane zagadnienia stanowią przedmiot analiz księdza Jacka Siewiory.

Trzy kolejne artykuły dotyczą zagadnień związanych z praktyką edukacyjną i funkcjonowaniem szkoły w aspekcie aksjologicznym. Hanna Shachar, Irit Pedro i Liat Cohen przedmiotem swych rozważań uczynili wartość przebaczenia w ocenie nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych. Autorzy podjęli próbę odpowiedzi na pytanie: czy nauczyciele postrzegają związek przebaczenia z testowaniem i ocenianiem uczniów. Inetta Nowosad przedstawia uwarunkowania zmiany podejścia w orientacji na rozwój szkoły i procesy uczenia się singapurskich szkół. Analizy są prowadzone w perspektywie aksjologicznych aspektów zmiany paradygmatu. Aksjologiczne uwarunkowania uczenia się w edukacji podstawowej w Finlandii są przedmiotem analiz Arlety Suwalskiej. Autorka eksponuje wartości, które w Finlandii mogą być postrzegane jako filary uczenia się.

Struktura została uzupełniona o recenzje dwóch publikacji książkowych oraz sprawozdanie z konferencji organizowanej przy udziale pracowników Instytutu Pedagogiki KUL.

Krystyna Chalas
Redaktor Naukowy numeru